

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
DIREKTORAT ZA ZAKONODAJO S PODROČJA PRAVOSODJA

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: (01) 369 5342

F: (01)369 5783

E: gp.mp@gov.si

www.mp.gov.si

Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje
gp.ukom@gov.si

Številka: 091-22/2014
Datum: 9.4.2012

Zadeva: Odvzem/omejitev poslovne sposobnosti neplačnikov plač ali prispevkov

Zveza: Predlagam.vladi.si 5607-100, vaš dopis št. 092-100/2014/1

Glede predloga, ki ste nam ga posredovali z dopisom št. 092-100/2014/1 z dne 21.3.2014, vam v nadaljevanju posredujemo stališče Ministrstva za pravosodje v tistem delu, kolikor lahko na predlog odgovorimo z vidika zakonodaje s področja pravosodja.

Postopek in pogoje za odvzem ali omejitev poslovne sposobnosti ureja Zakonu o nepravdnem postopku (Ur.l. SRS, št. 18/86 in nasl., v nadaljevanju ZNP). Poslovna sposobnost se odvzame ali omeji polnoletnim osebam, ki same ne morejo skrbeti zase in ne morejo varovati svojih pravic in interesov. To so osebe, katerih voljna sposobnost je prizadeta zaradi določenih telesnih, duševnih ali značajskih napak. ZNP v 44. členu tako določa, da se poslovna sposobnost vzame osebam, ki zaradi duševne bolezni, duševne zaostalosti, odvisnosti od alkohola ali mamil, ali iz drugega vzroka, ki vpliva na psihofizično stanje, niso sposobne skrbeti zase, za svoje pravice in koristi.

Odvzem oziroma omejitev poslovne sposobnosti tako nima narave (kazenske) sankcije, pač pa je primarno njen namen varstvo posameznika, ki zaradi določene telesne, duševne ali značajske napake ne more skrbeti za svoje koristi in pravice. Ravnanje posameznika, ki zavestno oziroma naklepno ne izplača plač in prispevkov, ne ustreza zgornji opredelitvi, hkrati pa je slednje tudi v nasprotju z namenom takšnega postopka.

Je pa sankcioniranje posameznikov, ki kršijo predpise delovno pravne zakonodaje in delavcem zavestno oziroma naklepno ne izplačujejo plač, že ustrezno urejeno v kazenskopravni zakonodaji. Kazenski zakonik v prvem odstavku 196. člena (v okviru poglavja Kazniva dejanja zoper delovno razmerje in socialno varnost) določa kaznivo dejanje **kršitev temeljnih pravic delavcev**, in sicer:

»Kdor zavestno ne ravna po predpisih o sklenitvi pogodbe o zaposlitvi in o prenehanju delovnega razmerja, plači in drugih prejemkih iz delovnega razmerja, delovnem času, odmoru,

počitku, letnem dopustu ali odsotnosti z dela, varstvu žensk, mladine in invalidov, varstvu delavcev zaradi nosečnosti in starševstva, varstva starejših delavcev, prepovedi nadurnega ali nočnega dela ali plačilu predpisanih prispevkov in tako prikrajša delavca ali iskalca zaposlitve za pravico, ki mu pripada, ali mu jo omeji, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.«

Dodatno pojasnjujemo, da se med druge prejemke iz delovnega razmerja šteje tudi neplačilo prispevkov v javne blagajne, ki jih je delodajalec dolžan vplačati, kar pomeni, da je s tem kaznivim dejanjem inkriminirano tudi (naklepno) neplačevanje prispevkov.

V okviru kazenskega postopka pa sme sodišče (poleg kazni) storilcu takšnega kaznivega dejanja prepovedati tudi nadaljnje opravljanje poklica, samostojne dejavnosti ali kakšne dolžnosti, če je zlorabil svoj poklic, položaj, dejavnost ali dolžnost za kaznivo dejanje in če sodišče utemeljeno sklepa, da bi bilo zaradi tega nevarno, če bi še naprej opravljal tako dejavnost (t.i. prepoved opravljanja poklica – 71. člen KZ-1). Takšna prepoved oziroma storjeno kaznivo dejanje kršitve temeljnih pravic delavcev je tudi ovira za ustanavljanje gospodarske družbe oziroma opravljanje poklica kot samostojni podajnik. Omejitve ustanavljanja družb in podjetnikov ter pridobitve statusa družbenika so urejene v 10. členu Zakona o gospodarskih družbah¹, ki v prvem odstavku določa:

»(1) Ustanovitelj, družbenik in podjetnik ne more postati oseba:

1. ki je bila v Republiki Sloveniji pravnomočno obsojena na kazen zopora zaradi kaznivega dejanja zoper gospodarstvo, zoper delovno razmerje in socialno varnost, zoper pravni promet, zoper premoženje, zoper okolje, prostor in naravne dobrine;
2. ki je javno objavljena na seznamu nepredlagateljev obračunov ali seznamu neplačnikov na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek;
3. ki je neposredno ali posredno z več kot 25 odstotki udeležena v kapitalu kapitalske družbe, ki je javno objavljena na seznamu nepredlagateljev obračunov ali seznamu neplačnikov na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek.«

Na podlagi obrazloženega menimo, da predlog, ki bi omogočal, da se neplačnikom plač odvzame ali omeji poslovna sposobnost, za neprimeren, na kazensko-pravnem področju pa veljavna zakonodaja že ureja sankcioniranje takih dejanj. Opredelitev do možnosti smiselnega upoštevanja predloga v Zakonu o gospodarskih družbah, ki kot navedeno tudi že določa omejitve delovanja na gospodarskem oziroma poklicem področju, pa sodi v resorno pristojnost Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki mu je bil predlog ravno tako posredovan v proučitev.

S spoštovanjem.

Andreja LANG
v.d. generalne direktorice

¹ Zakon o gospodarskih družbah sicer sodi v resorno pristojnost Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.